

Konstantinápolyból kiutasítják a görög patriarchát.

Konstantinápoly, december 27. A minisztertanács tegnap elhatározta, hogy kiutasítja a most megválasztott Konstantin görög patriarchát és Agat-Angels metropolitát, a konstantinápolyi görög egyház két más főpapjával együtt. E lépését a Görögországgal létrejött egyezménynek okolja meg, amely okot ad a szerződő feleknek, hogy a nemkívánatos, vagy veszedelmes elemeket kölcsönösen eltávolítsák. A rendelet-

ben az angorai kormány Konstantin patriarchát, Agat-Angels metropolitát és két másik főpapot nyíltan megvádolja, hogy *drulást követtek el Görögország ellen*. A minisztertanács által felmutatott okmány a patriarchatus és az orosz szovjetkormány szoros kapcsolatáról tanuskozik, amelyet a konstantinápolyi orosz szovjet delegáció két megbízottja hozott létre.

Az ipartestületek reformja.

Budapest, dec. 27. Az iparosok egy része tudvalevőleg mozgalmat indított a kézműveskamara létesítése érdekében. A mozgalomnak az Ipartestületek Országos Szövetsége állott a háttérében, amelynek Pálfi Dániel az elnöke. A kereskedelmi miniszter a múlt hónapban ankétára hívta össze az érdekelteket ebben az ügyben. Az ankétán kijelentették a kereskedelmi és iparkamarák képviselői, hogy mindenelőtt az *ipartestületek reformjára van szükség*. A miniszter magáéva tette az ankét többségének ezt az álláspontját és bejelentette, hogy a reform alapelveinek kidolgozására hat tagú bizottságot fog kiküldeni. Ezt a bizottságot Walkó miniszter most nevezte ki. A minisz-

ter a bizottság tagjaihoz felhívást intézett, amelyben megjelölte azokat a kereteket, amelyek között a bizottság működése mozoghat. E szerint a bizottság feladata tulajdonképpen az *ipartestületi reform kidolgozása*, azonfelül állásfoglalás abban a tekintetben, hogy mikép létesítsék a központi szervet. Értesülés szerint a bizottság január első napjaiban fogja megkezdeni működését.

Ha a bizottság elkészült munkálatával, a tervezetet a miniszter meg fogja küldeni az ankét összes résztvevőinek, azután újabb értekezletet hív össze, amelynek tárgyalása után törvénytervezetet fog beterjeszteni a nemzetgyűlés elé.

Az ezres a legkisebb pénzegység.

Budapest, december 27. Még alig múlt egy esztendeje, hogy a pénzügyminiszter megengedte a kereskedővilágnak, hogy a könyvelésnél a filléreket, valutánk értékének csökkenése miatt, elhagyhassa és hogy ilyen módon a korona legyen a *legkisebb pénzegység*. A most végét járó évben azonban olyan katasztrofálisan folytatódott pénzünk elértéktelenedése, hogy a köznap életben már régen ezres alapon számolnak. Hiszen a százásokat még a kuldus is fitymálva fogadja el.

A TÉBE éppen ezért azzal a kéréssel fordult a pénzügyminisztériumhoz, engedje meg, hogy ezután a *könyvelést és számlázást, tehát az egész kereskedelmi ügyvitelt szintén ezres alapon lehessen vezetni*. A kérelem fölött most döntött Bud János pénzügyminiszter

és azt részben teljesítette is. Nevezetesen azt megengedte, hogy a számolási egység az *ezerkoronás legyen*, azonban azt is elrendelte, hogy egyelőre a százásokat, mint az ezres egység tört részét, *is föl kell tüntetni*.

Az üzleti számvitelben és a könyvvitelben természetesen nagy könnyebbséget jelent ez az engedmény, mert hiszen sokkal kisebb számokkal kell dolgozni, ami különösen az összeadásnál igen jelentékeny könnyítés. Igaz ugyan, hogy az egyesek és tízesek elhagyása egyik félre sem jelent veszteséget, mert hiszen a százkoronás is alig ér kétharmad aranyfillért, azonban az ezresekben való számolás különösen a fixfizetéses alkalmazott szempontjából nagyon súlyos, mert még jobban kidomborodik, hogy *milyen kevés értéke van ma a munkának*.

A fogadalmi templom első szentmiséje.

Szeged, december 27. (Sajdtudósítónktól.) A fogadalmi templom ideiglenesen befejezett kereszthajóját karácsony ünnepének első napján szentelte fel ünnepi misével dr. Glattfelder Gyula megyéspüspök.

A kereszthajót hatalmas erőfeszítéssel tették az építési munkák vezetői alkalmassá arra,

agya fogására frigiái sapka volt akasztva, de keresztel disztve. A sapka régi volt, a kereszt új.) Jártam aztán diplomatakánál, pénzemberekknél, kriminalistáknál s megkérdeztem tőlük, mit szólnának ilyen találmányhoz. Megmondtam azt is, hogy őszinte választ kérek, mert a veriszkóppal ugyanis ellenőrzöm a feleletüket. Nagyon őszintén válaszoltak mindnyájan, hogy menjek a pokolba a tudományommal. Mi lenne őbelőltük, ha ilyen könnyen meg lehetne különböztetni az igazságot a hamisságtól.

Legrosszabbul jártam a rend legfőbb órénél. Az nagyon udvariasan fogadott, megkínált szivarral, azt mondta, már hallott a dolgomról, várta a látogatásomat s ha megengedem, mindjárt ide is telefonál néhány szakembert.

Mig bementem a számot, belenéztem a gyűrűtükörbe és láttam a nagy ur agyában a mentőkocsit négy ápolóval. Nagyon veszedelmes őrlőnek tartott, mert egyre szeretetreméltóbban mosolygott.

Egy pillanat alatt kint voltam az utcán, de eső elől a csurgásba menekültem. Óriás tömeg tolongott körülöttem, ezer kéz nyult utánam és ezer száj ordította:

— Ez az, ez az! fogjátok meg, agyon kell verni a destruktívot, aki el akarja venni az emberektől a hazugságot!

Láttam a veriszkópon, hogy szétszaggatnak, ha kézrekerítenek. Elkezdtem futni, beleugrottam a Dunába, leusztam a Tiszáig, aztán a Tiszán felusztam hazáig. Ennyi uszkálás után nem csuda, ha csuronvizesen ébredtem fel. Amint kibuktam a vízből, a veriszkóp lecsuszott az ujjamról és most odalent destrualja a halak társadalmát.

hogy az eredeti tervezés szerint Jézus születését ott ünnepelhesse meg a város katolikus társadalma, a tulkorán beállt fagyos időjárás ugyanis megbénította minden építési munkát. A kereszthajó két, nyitott oldalát ideiglenes fallal választották el a templom befejezetlen főhajójától, a jobboldali ideiglenes fal mellett helyezték el a Szent Demeter-templomból leszerelt orgonát. Áthozták a régi templom több oltárát is. A megyéspüspök a misét a Beck Bernát adományából építettett főoltárnál mondta.

Már jóval tíz óra előtt hatalmas tömeg gyűlt össze a templom ideiglenes oldalbejáratánál. A fogadalmi templom első miséjén a város egész társadalma jelen akart lenni. A templomban több mint ötezer ember helyezkedett el, de többezerre tehető azoknak a száma, akik nem fértek már el a templom belsejében és így a bejárat előtt várta az egyházi és világi méltóságok érkezését.

Tízet kondított az öreg templom harangja, amikor megérkezett dr. Glattfelder Gyula megyéspüspök. A bejáratnál a szegedi papság élén Várhelyi József pápai prelátus fogadta a püspököt, aki püspöki díszben vonult be a templomba. Ebben a pillanatban rázendítették a König Péter vezénylete alatt egyesített dalárdák és zenekarok az *Ecce sacerdos magnus* kezdetű egyházi énekét.

Amikor a püspök a kereszthajó főoltárához ért, megkezdődött a nagymise. Az ének- és zenekar König Péter hatalmas alkotását, a Fogadalmi misét adta elő.

Ezután a püspök megtartotta költői szárnyalású szentbeszédét. Karácsony ünnepéről beszélt, a szeretet örök-ünnepéről, amely napon testté lőn az ige, megszületett Jézus, hogy megmutassa az Ember útját. Hittel, bizalommal kell kívánni a megpróbáltatások idejének a végét, átkozódás, zúgolódás nélkül. Szeged város lakossága a nagy árvíz idején, amikor kő kövön

nem maradt, hanem mindent elborított, elpusztított a nekivadult szennyes áradat, nem átkozódott, nem zúgolódott a végzet csapásai ellen, hanem önkéntes fogadalmat tett, hogy felépíti ezt a hajlékot a Mindenható tiszteletére. Az elpusztult város lakossága fogadalmat tett, mert hitt a város föltámadásában, rendíthetetlen, erős hittel hitt benne. A magyar nép hisz a föltámadásban és valósággá válik minden bizonnyal a hite.

A megyéspüspök ihletett beszédét áhitatos meghatódottsággal hallgatta végig a templom közönsége. A szentbeszéd után a püspök folytatta a nagymisét, amelynek befejeztével áldást osztva vonult ki a felszentelt templomból.

A halál kemencéje.

Írta: Baróthy József.

Mindnyájan, akik érző szívet hordunk magunkban, akik kigyulladt arccal, csillogó szemmel, vágyó epedéssel öleljük magunkhoz szeretteinket, szülőt, hitvest, kedvest, imádó rajongással csüggünk pillanatnyi életünkben a mindenséghez hasonló, ho: szunak képzelet boldogságunkon, — mi mind egyszer elértünk a fagyos, rideg elmúláshoz. A zörgőcsontu fekete kaszás megsuhintja feletünk a rettentő mementót és nekünk többé nincs kedvesünk, számunkra már csak az emlékezés marad; a kegyelet könnyzáppal öntözött bánatos felhője borítja lelkünket.

Magányos éjszakákon, amikor a némán tovaszó hold ezüst sugarakkal hinti be a halkan ringó lombokat, fénye előmlik a csöndesen alvó tájon, lelkeinkben fölsir az eltávozott kedves imádott emléke és mi újra látjuk, újra átöleljük, de átfut a rettentő borzongás rajtunk, kinzó marással gyötör a borzasztó gondolat, hogy ezt az imádott testet nedves rothadás, hideg varangyok, undok csuszó-mászók leplek el, nehéz földréteg szorítja.

Ezt a megrázó kint eloszlátja és fölváltja a megnyugvás, a lelki béke, az enyészetnek hullodgoló őszi levelek zörgéséhez hasonló poézise, a *halottthamvasztás* által.

Kékes füstgomoly száll föl az égre, mintha a lélek röppenne vissza a magasba — és egy marék hamu. Csöndes emlékezésünket nem zavarja a rothadás folyton kísértő gondolata. Képeletünk tisztán őrzi meg kedveseink képét előtünk, a föld hidege, rothasztó leve nem keseríti többé kegyeletünket. Forró tűz ápolja emlékeiket, mint az a tiszta láng, amely átlóbantotta az elmúlásba hamvaikat.

Az Elbe partján sötét fenyőerdőske mélyén láttam a legszebb hamvasztót. Fákkal szegélyezett hosszú allé végében kis tavacska az ünnepélyes termésközpület lábánál és a víz tükrében összeolvad az örökzöld lombzat, az oszlopok fehérsége, meg az égbolt tiszta kékje.

Háttérben az Elbe tulpartján zöldelő dombok vidám kerete fogja át a láthatárt és enyhíti lágyan a Böcklin „halottak szigetére” emlékeztető mélabus képet. Az épület hátsó oldalán négyszögű árkdos folyosó vonul a mélyebben fekvő urna-udvar körül. Az árkdok közeiben urnatalapzatok, előtük a kis erdőcskében urnatemető. Az egész valami harmónikus egészzé olvad össze és a békés kolostor-temetőkre emlékeztet. Az épület belső falain művészi köfaragások ábrázolják a halált, amint életünk más-más körülményei között ér el bennünket. Az alapok és a tetőzet vasbeton. Előlről az épület alacsony kupolacsarnok, hátsó része négyszögű relief, két kimagasló sarkán kéménnyel. A kupolás szertartásteremhez két oldalról kocsifeljáró emelkedik a lépcsőkig. Belül ünnepélyes fé homály, rejtett világyvilágítással. Tizenkét hosszú, keskeny festett ablakon szűrődik át a nap bágyadt sugára a fekete márvány katafalkra, amely súlyosztót rejt; föléje mozaik talapzatból domboru érckapu borul, amikor a rajta elhelyezett koporsó elsüllyedt. Tul ezen olárszerű márványszószék velencei mozaikkal és rejtett orgona, láthatatlanul elhelyezett kórossal.

A koporsót elhelyezik a katafalkon. A gyász-nép egyszerű fonott székeken ül; a szószéken két égő gyertya közt eltávolítható feszület. Minden vallásfelekezet egyaránt végezheti szertartásait. A berendezés jellege nem idomul állandóan egyikhez sem.

A pap beszédet mond. Megszólal az orgona;